

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Wstęp	15
Rozdział pierwszy	
Informatyka prawnicza.....	19
1. Źródła pojęcia informatyka prawnicza	19
2. Informatyka a informatyka prawnicza	24
3. Informatyka prawnicza a cybernetyka prawnicza	25
4. Informatyka prawnicza i prawo nowych technologii w dydaktyce szkół wyższych w Polsce.....	27
Rozdział drugi	
Informacja.....	29
1. Pojęcie informacji	29
2. Obiektywizm informacji i subiektywna jej interpretacja	31
3. Informacja wejściowa i wyjściowa	37
4. Metadane	39
5. Informacja prawna.....	41
6. Zarządzanie informacją prawną.....	46
7. Oprogramowanie zarządzające prawniczymi bazami danych	48
Rozdział trzeci	
Bazy danych	52
1. Pojęcie bazy danych.....	52
2. Wykorzystanie relacyjnych baz danych do porządkowania informacji prawnej	60
3. Podstawowe pojęcia dotyczące baz danych	63
4. Relacje	68
Rozdział czwarty	
Organizacja procesu wyszukiwawczego w systemach informacji prawnej	72
1. Wyszukiwanie informacji prawnej.....	72
2. Typologia systemów udostępniania informacji prawnej.....	74
3. Systemy bezpośredniego udostępniania informacji	75
4. Systemy pośredniego udostępniania informacji	81
5. Fałszywe systemy bezpośredniego udostępniania informacji	83
6. Typy systemów pośrednich	84
6.1. System pełnotekstowy.....	86
6.2. System deskryptorowy.....	88
6.3. System indeksowy.....	88

6.4. System klasyfikacji hierarchicznej.....	90
6.5. System klasyfikacji hierarchicznej od Arystotelesa do Unii Europejskiej.....	91
6.6. System hasel przedmiotowych.....	99
6.7. Inne wyspecjalizowane systemy porządkujące.....	101

Rozdział piąty

System prawa z perspektywy systemu informacji prawnej

– szanse i zagrożenia.....	105
1. Wprowadzenie.....	105
2. Zalety postrzegania systemu prawa przez pryzmat systemu informacji prawnej.....	105
3. Szanse wynikające z postrzegania systemu prawa przez pryzmat systemu informacji prawnej.....	106
4. Zagrożenia wynikające z postrzegania systemu prawa przez pryzmat systemu informacji prawnej.....	108
5. Wnioski.....	113

Rozdział szósty

Dostęp do informacji o prawie w Polsce – ujęcie normatywne.....

1. Wprowadzenie.....	116
2. Regulacja ustawowa ogłaszania aktów prawnych w Polsce – uwagi ogólne.....	119
3. Rodzaje i zawartość dzienników urzędowych.....	129
3.1. Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.....	130
3.2. Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.....	131
3.3. Dzienniki resortowe.....	133
3.4. Wojewódzkie dzienniki urzędowe.....	133
3.5. Dzienniki informacyjne.....	136
3.6. Dzienniki Urzędowe Unii Europejskiej.....	138
4. Wydawanie i rozpowszechnianie dzienników urzędowych.....	141
5. Udostępnianie zbiorów dzienników urzędowych.....	144
6. Zmiany w udostępnianiu oficjalnej informacji prawnej wprowadzone przez ustawę o informatyzacji.....	144
7. Dostęp do informacji o prawie a prawa autorskie.....	147

Rozdział siódmy

Rozwój systemów informacji prawnej w Polsce – programy i wydawnictwa.....

1. CZRAP – RAP – Internetowy System Informacji Prawnej – Internetowy System Aktów Prawnych na serwerze Sejmu RP.....	151
2. System Informacji Prawnej LEX – Wydawnictwo Prawnicze Lex.....	152
3. LexPolonica – Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis.....	155
4. Prawo na CD i Legalis – Wydawnictwo Prawnicze C.H. Beck.....	155
5. Profinfo – Dom Wydawniczy ABC.....	156
6. Prawo Polskie – Skorowidz – Kancelaria Bracia Strzelczyk i Dom Wydawniczy ABC.....	156
7. ArsLexum – Dom Wydawniczy ABC i Rodan System.....	157
8. Prawnik i EuroPrawnik – Polskie Centrum Informacji Prawnej.....	157
9. System Informacji Prawnej Kwantum – Wydawnictwo Kwantum.....	158

Rozdział ósmy

Opis formalny aktu prawnego w systemach informacji prawnej.....

1. Wprowadzenie.....	160
2. Segment wewnętrzny.....	162

2.1. Miejsce publikacji	162
2.1.1. Informacje ogólne	162
2.1.2. Informacja o miejscu publikacji w ISAP Sejmu	166
2.1.3. Identyfikator w SIP LEX	166
2.1.4. Publikator w programach LexPolonica	167
2.1.5. Informacja o miejscu publikacji w programie Legalis	167
2.2. Rodzaj i autor (autorzy) aktu	167
2.3. Data aktu	168
2.4. Tytuł aktu	170
2.4.1. Informacje ogólne	170
2.4.2. Tytuł aktu w systemach informacji prawnej	170
2.5. Numer aktu	172
2.6. Data ogłoszenia aktu	172
2.7. Data początku obowiązywania aktu	173
2.7.1. Wprowadzenie	173
2.7.2. Dyrektywy tworzenia przepisów o wejściu w życie	173
2.7.3. Ustalanie daty wejścia w życie aktu prawnego w sytuacji, w której w samym akcie nie określono tej daty	177
2.7.4. Prezentacja daty wejścia w życie w poszczególnych systemach	179
2.8. Informacja o utracie mocy	180
2.8.1. Informacje ogólne	180
2.8.2. Utrata mocy obowiązującej przez akt prawny w Internetowym Systemie Aktów Prawnych Sejmu	181
2.8.3. Utrata mocy obowiązującej przez akt prawny w Systemie Informacji Prawnej LEX	181
2.8.4. Utrata mocy obowiązującej przez akt prawny w programach LexPolonica	182
2.8.5. Utrata mocy obowiązującej przez akt prawny w programie Legalis	182
3. Metryka aktu – obowiązywanie aktu w systemie informacji prawnej	183
3.1. Pojęcie obowiązywania i stosowania aktu prawnego	183
3.2. Pojęcie daty oceny co do obowiązywania	185
3.3. Sytuacje graniczne – zbieg daty aktualizacji z datą początku lub końca obowiązywania danego aktu	187
3.4. „Obowiązywanie” w poszczególnych systemach	188
3.4.1. „Obowiązywanie” w Internetowym Systemie Aktów Prawnych Sejmu	188
3.4.2. „Obowiązywanie” w Systemie Informacji Prawnej LEX	188
3.4.3. „Obowiązywanie” w programach LexPolonica	190
3.4.4. „Obowiązywanie” w programie Legalis	191
4. Segment relacji z innymi aktami prawnymi w opisie formalnym aktu prawnego	191
4.1. Relacje między aktami – wprowadzenie	191
4.2. Poszczególne typy relacji – założenia	192
4.2.1. Zmiana	192
4.2.2. Sprostowanie	193
4.2.3. Uchylenie	194
4.2.4. Wykonanie (podstawa prawna)	196
4.2.5. Ujednolicenie	198
4.2.6. Wprowadzenie	198
4.2.7. Interpretowanie	200
4.2.8. Odesłanie	201
4.2.9. Implementowanie	202

4.3. Segment relacji w poszczególnych systemach informacji prawnej.....	203
4.3.1. Relacje w metryce aktu w Internetowym Systemie Aktów Prawnych Sejmu	203
4.3.2. Relacje w metryce aktu w Systemie Informacji Prawnej LEX.....	203
4.3.3. Relacje w metryce aktu w programach LexPolonica.....	205
4.3.4. Relacje w metryce aktu w programie Legalis.....	206
4.3.5. Relacje w metryce aktu w programie Prawo Polskie – Skorowidz	206
Rozdział dziewiąty	
Tekst aktu prawnego w systemach informacji prawnej.....	213
1. Wprowadzenie	213
1.1. Teksty ujednolicone i teksty jednolite.....	213
1.2. Systematyka tekstu aktu prawnego	217
1.2.1. Uwagi wstępne.....	217
1.2.2. Tytuł jako element tekstu aktu prawnego.....	218
1.2.3. Jednostki redakcyjne tekstu aktu prawnego.....	219
1.2.4. Zasada zachowania numeracji jednostek redakcyjnych.....	221
2. Prezentacja tekstu aktu prawnego w poszczególnych systemach.....	223
2.1. Tekst aktu w Internetowym Systemie Aktów Prawnych Sejmu	223
2.2. Tekst aktu w Systemie Informacji Prawnej LEX.....	223
2.2.1. Uwagi ogólne.....	223
2.2.2. Wersje tekstu.....	224
2.2.3. Wersje artykułów	224
2.2.4. Funkcja „Porównaj z poprzednią wersją”.....	225
2.2.5. Przypisy	226
2.2.6. Struktura tekstu.....	226
2.2.7. Wyszukiwanie frazy w tekście.....	227
2.2.8. Wyszukiwania podstawowej jednostki redakcyjnej.....	228
2.2.9. Hiperteksty.....	228
2.2.10. Dokumenty powiązane z jednostkami redakcyjnymi.....	229
2.2.11. Informacje o jednostce redakcyjnej	230
2.2.12. Postać tekstu i możliwości jej zmiany	230
2.2.13. Pierwotne teksty aktów prawnych (tzw. skany).....	231
2.3. Tekst aktu w programach LexPolonica	232
2.3.1. Uwagi ogólne.....	232
2.3.2. Wersje tekstu.....	232
2.3.3. Prezentacja ostatniej zmiany w bieżącym tekście	233
2.3.4. Przypisy	233
2.3.5. Struktura tekstu.....	234
2.3.6. Wyszukiwanie frazy w tekście.....	234
2.3.7. Wyszukiwanie podstawowej jednostki redakcyjnej.....	235
2.3.8. Hiperteksty.....	235
2.3.9. Dokumenty powiązane z jednostkami redakcyjnymi.....	236
2.3.10. Pierwotne teksty aktów prawnych (tzw. skany).....	236
2.4. Tekst aktu w programie Legalis	236
2.4.1. Uwagi ogólne.....	236
2.4.2. Wersje tekstu.....	237
2.4.3. Wersje przepisów	237
2.4.4. Prezentacja ostatnich zmian w bieżącym tekście	238
2.4.5. Przypisy	238
2.4.6. Struktura tekstu.....	239

2.4.7. Indeks tekstu.....	239
2.4.8. Wyszukiwania podstawowej jednostki redakcyjnej.....	239
2.4.9. Hiperteksty.....	239
2.4.10. Dokumenty powiązane z jednostkami redakcyjnymi.....	239
2.4.11. Pierwotne teksty aktów prawnych (skany).....	240

Rozdział dziesiąty

Wyszukiwanie informacji w systemach informacji prawnej.....	241
1. Wprowadzenie	241
2. Wyszukiwanie pełnotekstowe	243
3. Funkcje tzw. okien wyboru w systemach informacji prawnej	245
4. Narzędzia wyszukiwawcze dostępne w systemach informacji prawnej	246
4.1. Narzędzia wyszukiwawcze w Internetowym Systemie Aktów Prawnych Sejmu	246
4.1.1. Filtr i szukanie według identyfikatora	246
4.1.2. Hasła	247
4.1.3. Roczniki Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego.....	247
4.2. Narzędzia wyszukiwawcze w Systemie Informacji Prawnej LEX.....	247
4.2.1. Skorowidz hasłowy	249
4.2.2. Filtr.....	251
4.2.3. Szukanie według identyfikatora	252
4.2.4. Wyszukiwanie pełnotekstowe (słownik)	252
4.2.5. Roczniki	255
4.2.6. Lista wszystkich aktów w danej bazie.....	256
4.2.7. Kodeksy.....	256
4.2.8. Podręczna lista i inne elementy „Mojej strefy” użytkownika	256
4.3. Narzędzia wyszukiwawcze w programach LexPolonica	257
4.3.1. Skorowidz hasłowy	257
4.3.2. „Szybkie wyszukiwanie” w programach LexPolonica.....	258
4.3.3. Wyszukiwanie pełnotekstowe	258
4.3.4. Filtr dla aktów prawnych	260
4.3.5. Lista dokumentów w menu „Wybierz książkę”	261
4.4. Narzędzia wyszukiwawcze w programie Legalis	261
4.4.1. Skorowidze przedmiotowe	261
4.4.2. Formularz wyszukiwania	262
4.4.3. Tezaurus.....	262
4.4.4. Szybkie wyszukiwanie	262

Rozdział jedenasty

Bazy poszczególnych rodzajów aktów prawnych

– zawartość i funkcjonalność	263
1. Wprowadzenie	263
2. Prawo powszechne – akty opublikowane w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim.....	264
2.1. Prawo powszechne w Internetowym Systemie Aktów Prawnych Sejmu	264
2.2. Prawo powszechne w Systemie Informacji Prawnej LEX.....	265
2.3. Prawo powszechne w programach LexPolonica	266
2.4. Prawo powszechne w programie Legalis i w serwisie promulgatory.beck.pl.....	266
3. Prawo resortowe.....	267
3.1. Prawo resortowe w Systemie Informacji Prawnej LEX	267
3.2. Prawo resortowe w programach LexPolonica	268
3.3. Prawo resortowe w programie Legalis i w serwisie promulgatory.beck.pl.....	269

4. Prawo miejscowe.....	269
5. Prawo Unii Europejskiej	270
5.1. Akty prawne Unii Europejskiej w SIP LEX.....	270
5.2. Akty prawne Unii Europejskiej w programach LexPolonica.....	271
5.3. Akty prawne Unii Europejskiej w programie Legalis.....	272
5.4. Akty prawne Unii Europejskiej w programie EuroPrawnik.....	273
6. Internetowa Baza Traktatowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych.....	274

Rozdział dwunasty

Bazy projektów ustaw	275
1. Wprowadzenie	275
2. Uzasadnienie projektu ustawy jako źródło informacji prawnej.....	276
3. Baza projektów ustaw na stronie internetowej Sejmu RP.....	279
4. Baza projektów ustaw w Systemie Informacji Prawnej LEX.....	280
5. Uzasadnienia projektów ustaw w programach LexPolonica.....	282

Rozdział trzynasty

Bazy orzecznictwa.....	283
1. Wprowadzenie	283
2. Źródła poznania orzeczeń	284
3. Bazy orzeczeń w poszczególnych systemach informacji prawnej	286
3.1. Bazy orzeczeń w Systemie Informacji Prawnej LEX.....	286
3.2. Baza orzeczeń w programach LexPolonica.....	288
3.3. Baza orzeczeń w programie Legalis.....	290
4. Wybrane bazy orzeczeń polskich sądów.....	291
4.1. Baza orzeczeń Sądu Najwyższego Supremus.....	291
4.2. Baza orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.....	292
4.3. Baza orzeczeń sądów administracyjnych	292

Rozdział czternasty

Bazy z informacją o piśmiennictwie prawniczym	294
1. Wprowadzenie	294
2. Bazy bibliograficzne	296
2.1. Polska Bibliografia Prawnicza.....	296
2.2. LexPolonica.....	299
2.3. LEX	300
3. Bazy pełnotekstowe z piśmiennictwem prawniczym.....	302
3.1. Wprowadzenie	302
3.2. Piśmiennictwo prawnicze dostępne w Systemie Informacji Prawnej LEX.....	303
3.3. Piśmiennictwo prawnicze dostępne w programach LexPolonica.....	303
3.4. Piśmiennictwo prawnicze dostępne w programie Legalis.....	304

Rozdział piętnasty

Bazy interpretacji urzędowych	305
1. Wprowadzenie	305
2. Źródła poznania interpretacji urzędowych	309
3. Bazy interpretacji urzędowych w poszczególnych systemach informacji prawnej.....	309
3.1. Baza interpretacji urzędowych w Systemie Informacji Prawnej LEX.....	309
3.2. Baza interpretacji urzędowych w programach LexPolonica.....	310
3.3. Baza interpretacji urzędowych w programie Legalis.....	310
4. Baza interpretacji w Systemie Informacji Podatkowej Ministerstwa Finansów RP	311

Rozdział szesnasty

Przykłady programów wertykalnych i dedykowanych	313
1. Wprowadzenie	313
2. Przykłady programów wertykalnych	313
2.1. Seria programów LexPolonica Optima	313
2.2. Seria programów wertykalnych wydawnictwa Wolters Kluwer Polska	314
3. Przykłady programów dedykowanych	315
4. Oprogramowanie dla studentów prawa i administracji	315
4.1. Serwis internetowy student.lexpolonica.pl	315
4.2. Program LEX on-line dla studenta	315

Rozdział siedemnasty

Europejska informacja prawna w Internecie	317
1. Dostęp do informacji europejskiej w Internecie	317
2. Portal europejski	321
3. Dokumenty	324
4. CELEX	325
5. Eur-Lex	327
6. Inne bazy informacyjne – wybór	329
7. Podsumowanie	334

Rozdział osiemnasty

Prawne podstawy informatyzacji administracji	335
1. Wprowadzenie	335
2. Ustawa o informatyzacji	337
3. Infrastruktura informacyjna państwa	343
4. Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP)	351

Rozdział dziewiętnasty

Rejestry publiczne prowadzone w formie elektronicznej	353
1. Wprowadzenie	353
2. Rejestry ludności	354
3. Rejestry referencyjne dla podmiotów gospodarczych	360
4. Systemy informacji geograficznej a rejestry publiczne	364
5. Rejestry informacji o terenie	372

Rozdział dwudziesty

Specjalistyczne systemy informacyjne	379
1. System Informacyjny Schengen (SIS)	379
2. Wizowy System Informacyjny (VIS)	386
3. Krajowy System Informacyjny Policji	386
4. Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych	388
5. Arakis-Gov	389

Wykaz literatury	391
-------------------------------	------------

Informatyka prawnicza

Technologia informacyjna
dla prawników
i administracji publicznej

Wojciech R. Wiewiórowski – adiunkt, kierownik Pracowni Informatyki Prawniczej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego; od 2006 r. doradca ministra właściwego do spraw informatyzacji w MSWiA; mediator Sądu Polubownego do spraw Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji; członek Zespołu do spraw usuwania barier prawnych i proceduralnych w e-Administracji przy Komitecie Rady Ministrów do spraw Informatyzacji i Łączności. Naukowo zajmuje się przede wszystkim zagadnieniami polskiego i europejskiego prawa nowych technologii, informatyzacją administracji publicznej, zagadnieniami rozwoju systemów informacji prawnej, podpisu elektronicznego oraz zastosowaniem sieci semantycznej i ontologii prawniczych w porządkowaniu informacji prawnej.

Grzegorz Wierczyński – adiunkt w Pracowni Informatyki Prawniczej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. W pracy naukowej zajmuje się informatyką prawniczą oraz zasadami tworzenia i ogłaszania prawa (m.in. autor monografii *Urzędowe ogłoszenie aktu normatywnego*, Warszawa 2008; współautor komentarza *Zasady techniki prawodawczej. Komentarz do rozporządzenia*, Warszawa 2003). W latach 1999–2006 członek redakcji Systemu Informacji Prawnej LEX.

■ Podręcznik omawia teoretyczne i praktyczne zagadnienia związane z informatyką prawniczą i teorią informacji prawnej. Jest przeznaczony do prowadzenia zajęć z przedmiotu „technologia informacyjna” na wydziałach prawa i administracji. Powinien być również przydatny wszystkim osobom, które w pracy zawodowej korzystają ze współczesnych polskich systemów informacji prawnej, takich jak: System Informacji Prawnej LEX, programy LexPolonica, System Informacji Prawnej Legalis czy dostępny na stronie internetowej Sejmu Internetowy System Aktów Prawnych.